

Булкот Г. В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри аудиту
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна

Мазуркевич А. О.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти в рамках освітньо-
професійної програми «Облік і аудит» кафедри бухгалтерського обліку та
консалтингу
заочна форма здобуття освіти
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПЕРСОНАЛОМ ПО ОПЛАТІ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

У сучасних умовах цифровізації економічних процесів автоматизація облікових процесів набуває статусу не просто інструменту оптимізації, а перетворюється на фундаментальний фактор забезпечення достовірності, прозорості та оперативності інформаційного забезпечення для управлінської ланки. Особливе місце в цій системі займає облік операцій з розрахунків за працею з персоналом, оскільки він поєднує фінансові, податкові, соціальні та кадрові аспекти діяльності підприємства [4].

Оплата праці є однією з найбільш складних і чутливих ділянок бухгалтерського обліку. Вона характеризується значною кількістю первинних документів, різноманіттям форм і систем оплати праці, необхідністю дотримання трудового та податкового законодавства, а також високим рівнем відповідальності перед працівниками і державою. За таких умов використання автоматизованих систем обліку стає об'єктивною необхідністю [1; 3].

Процес автоматизації обліку виплат працівникам за їхню працю вимагає

впровадження спеціалізованих програмних комплексів, які здатні охопити весь ланцюжок опрацювання інформації. Цей ланцюжок починається з первинного внесення даних про фактично відпрацьований час та розрахунку заробітної плати, і завершується генеруванням необхідних бухгалтерських проводок, підготовкою фіскальної документації та виведенням детальних аналітичних звітів. Найбільш поширеними функціональними можливостями таких систем є автоматизований розрахунок основних і додаткових видів винагороди, компенсацій (зокрема, відпускних та лікарняних), премій, утримань податків і зборів, а також інтеграція з кадровими та фінансовими модулями [2].

Серед ключових особливостей автоматизації обліку оплати праці слід виокремити адаптивність програмних продуктів до змін законодавства. Сучасні інформаційні системи дозволяють оперативно оновлювати алгоритми розрахунку податків і внесків, що значно знижує ймовірність помилок та, як наслідок, ризик фінансових санкцій. Крім того, впровадження автоматизованих рішень мінімізує ймовірність похибок, спричинених людським чинником, забезпечує значне зростання достовірності всіх обчислень та суттєво скорочує час на обробку даних.

На практиці підприємства використовують як універсальні ERP-системи, так і спеціалізовані бухгалтерські програми, функціонал яких орієнтований на автоматизацію обліку оплати праці. Основні можливості найбільш поширених програмних продуктів узагальнено в таблиці 1.

Застосування автоматизованих систем обліку оплати праці створює якісну інформаційну базу для аналізу фонду оплати праці, структури нарахунків і динаміки витрат на персонал [2]. Це є необхідною умовою для прийняття зважених управлінських рішень у сферах мотивації співробітників, бюджетного планування та стратегічного розвитку підприємства.

Разом із тим, впровадження автоматизованих систем супроводжується певними труднощами, серед яких значні початкові первинні інвестиції на придбання та налаштування програмного забезпечення, необхідність навчання

персоналу, а також ризики інформаційної безпеки. Тому успішність автоматизації прямо залежить від рівня цифрової зрілості організації та якості налагодженого внутрішнього контролю [4].

Таблиця 1

Порівняння функціоналу інформаційних систем для автоматизації процесів

Програмний продукт	Функції обліку оплати праці	Управлінські та аналітичні можливості
BAS Бухгалтерія / BAS ERP	Нарахування заробітної плати, відпускних, лікарняних, премій; автоматичний розрахунок ПДФО, ЄСВ, військового збору; формування бухгалтерських проведення	Аналіз фонду оплати праці, контроль витрат за підрозділами, формування управлінської звітності
M.E.Doc	Формування та подання звітності з ЄСВ і ПДФО, інтеграція з бухгалтерськими програмами	Контроль податкових зобов'язань, зниження ризику штрафних санкцій
SAP HCM / SAP SuccessFactors	Комплексний облік оплати праці, автоматизація складних розрахунків, кадрове адміністрування	Стратегічна HR-аналітика, прогнозування витрат на персонал
Хмарні фінансові сервіси	Базові розрахунки заробітної плати та податків, онлайн-доступ до даних	Оперативний фінансовий контроль та підтримка управлінських рішень

Джерело: сформовано автором

Отже, запровадження автоматизованих рішень у сфері обліку розрахунків із працівниками щодо нарахування заробітної плати є одним із ключових чинників удосконалення сучасної бухгалтерської системи. Такі підходи дозволяють оптимізувати облікові операції, забезпечити вищий рівень надійності фінансових даних та створити більш відкриті й упорядковані трудові взаємовідносини в умовах цифрової трансформації економіки.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата

XIV Міжнародна науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
5 грудня 2025 року, м. Тернопіль

звернення: 16.11.2025).

2. Овсяк Н. В., Ковбасюк І. С. Облік розрахунків з оплати праці в контексті сучасних економічних та соціальних викликів. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-75>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3956> (дата звернення: 14.11.2025).

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 16.11.2025).

4. Скорнякова Ю., Лапшункова О. Організація обліку розрахунків з персоналом щодо оплати праці. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-25>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2967> (дата звернення: 16.11.2025).